

FFO-analyse – juni 2020

Indledning

I forbindelse med den supplerende budgetaftale for 2019-20 blev det besluttet, at der skal udarbejdes en analyse af styringsprincipperne for det samlede FFO-område.

Denne beslutning har blandt andet baggrund i, at der opleves en stigning i antallet af unge i FFO3, hvilket i budget 2020 er blevet finansieret med en midlertidig bevilling.

Analysen afdækker en række årsager til, at udgifterne til fritidsområdet i Furesø Kommune er høje sammenlignet med andre kommuner og samtidig stigende, og den helt grundlæggende årsag er, at fritidstilbuddene i kommunen er meget attraktive for målgruppen.

Resumé

Følgende pointer kan uddrages af analysen:

- Organiseringen af fritidsområdet i Furesø Kommune er et resultat af forskellige historikker i de to oprindelige kommuner - dette betyder blandt andet, at der er en blanding af kommunale og private fritidstilbud i Farum, mens alle fritidstilbuddene i Værløse er kommunale
- Dækningsgraden for FFO2 (andelen af børn, der bruger tilbuddet) er mere end 30 % højere i Furesø Kommune end i Region Hovedstaden samlet set
- Personalenormeringen er lidt lavere i Furesø end i Region Hovedstaden, men dette formodes at være på grund af den højere dækningsgrad i FFO2, hvor personalenormeringen alt andet lige er lavere end i FFO1
- Forskellige tildelingsmodeller til private og kommunale fritidstilbud betyder, at det sidste barn er dyrere i et privat end i et kommunalt tilbud
- Flere små fritidstilbud i Farum betyder højere bygningsudgifter pr. barn, da andelen af kvadratmeter med dobbeltanvendelse til både undervisning og fritid bliver mindre
- Taksterne til FFO1 og FFO2 ligger fortsat under gennemsnittet for nabokommunerne
- Når man kigger på tværs af kommunerne er der forskellige måder at organisere tilbuddene til de ældste på - andre organisationsformer kan reducere udgifterne
- Særligt omkring Solvangskolen giver den nuværende organisering med tre FFO1-tilbud nogle pædagogiske udfordringer omkring fordelingen af eleverne

Indhold

Lovgrundlag og driftsoverenskomster	3
Historisk baggrund	3
Antal indmeldte og dækningsgrad	4
Dækningsgraderne sammenlignet med andre kommuner	6
Personalenormering	7
Finansiering af FFO'er samt fritids- og klubtilbud	8
Samlede udgifter til fritidsområdet – kommunale og private	8
Drift af kommunale FFO'er	8
Drift- og administrationstilskud til private fritidstilbud	9
Bygningstilskud til private fritidstilbud	10
Konsekvenser af forskelle på modeller til kommunale og private	11
Alternative organisationsformer for tilbuddene til de ældste elever	12
Særlige forhold omkring Solvangskolen	14

Lovgrundlag og driftsoverenskomster

Alle børn og unge op til 18 år har jf. dagtilbudsloven krav på et dag-, fritids- eller klubtilbud.

Kommunerne kan opfylde forpligtelsen til fritids- og klubtilbud på forskellig vis, og i Furesø Kommune er der etableret skolefritidsordninger, som i princippet dækker fra skolestart til 18 år – i praksis dog fra 0. til 9. klasse.

Kommunale skolefritidsordninger er etableret med hjemmel i folkeskoleloven, og en elev, der er indskrevet på en given skole, har krav på at blive optaget i en SFO på skolen, hvis en sådan er oprettet og der er plads.

I Furesø Kommune er der endvidere fire private fritids- og klubtilbud (Idrætten, Fuglsang, Solhøjgård og Furesøgård), samt skolefritidsordningen Kometen på den private grundskole Marie Kruses Skole.

Private fritidshjem og klubber er etableret med hjemmel i dagtilbudsloven.

På dagtilbudsområdet (0-6 år) skal kommunen indgå driftsoverenskomst med et privat dagtilbud, og på fritidsområdet kan kommunen indgå driftsoverenskomst med et privat fritidshjem/klubtilbud.

Driftsaftalen med de private fritidstilbud kan opsiges med 9 måneders varsel til den første i en måned, og herefter vil kommunen være forpligtet til at stille et andet tilbud til rådighed for de involverede børn/unge.

De private fritidshjem styrer selv ind- og udskrivning, men de er aftalemæssigt forpligtet til at gøre det efter en venteliste og et barn må ikke afvises, hvis der er plads i tilbuddet.

Både kommunale og private tilbud er forpligtet til at følge kommunens Børne- og Ungepolitik og andre mål og rammer, som er politisk fastsat.

Både kommunale og private tilbud leverer pædagoger ind i undervisningen. For de private tilbuds vedkommende er der indgået særlige aftaler omkring dette.

Historisk baggrund

I både Værløse Kommune og Farum Kommune var fritids- og klubområdet organiseret efter serviceloven (senere dagtilbudsloven) som fritidshjem og fritidsklubber - dvs. som selvstændige institutioner med egen ledelse og bestyrelse.

I Værløse var alle fritidshjem (0. til 3. klasse) placeret på skolerne, og til hver skole var der tilknyttet en fritidsklub (4. til 6. klasse). Ud over dette var der en ungdomsklub (Klub 789) placeret henholdsvis i Hareskov (Slottet) og på Ballerupvej 29.

I Farum var fritidshjemmene væsentlig mindre og der var flere af dem. Derudover var der forskellige styreformere – nogle var kommunale og andre var puljeinstitutioner. Fritidsklubberne lå adskilt fra skolerne og børnene/de unge kom fra flere skoler.

Ved kommunesammenlægningen i 2007 fortsatte strukturen stort set uændret frem til 2011, hvor alle kommunale fritidstilbud for aldersgruppen 0. til 9. klasse blev organiseret som skolefritidsordninger efter folkeskoleloven.

Begrebet puljeinstitutioner forsvandt ud af lovgivningen, og derfor blev de tidligere puljeinstitutioner (Fuglsang, Idrætten, Solhøjgård og Furesøgård) omdannet til private institutioner.

I dag er der følgende fritidstilbud for 0. til 9. klasse i Furesø Kommune:

Tabel 1: De enkelte tilbud	0. til 3. klasse	4. til 6. klasse	7. til 9. klasse
Hareskov FFO	x	x	x
Lille Værløse FFO	x	x	x
Søndersø FFO	x	x	
Syvestjernen FFO	x	x	
Lyngholm FFO	x	x	x
Solvang FFO	x		
Stavnsholt FFO	x		
Fuglsang	x		
Idrætten	x	x	x
Solhøjgård	x		
Furesøgård		x	x

Antal indmeldte og dækningsgrader

Det gennemsnitlige antal indmeldte over året i de enkelte FFO'er samt de private fritidshjem og klubber fremgår af tabel 2 på følgende side.

Dækningsgraderne er inklusive de elever, der er indskrevet i Kometen på Marie Kruses Skole.

Til alle skoler i Værløse (Hareskov Skole, Lille Værløse Skole, Søndersøskolen og Syvestjerneskolens) er der som sagt tilknyttet FFO1 og FFO2, og stort set alle elever benytter det lokale fritidstilbud – dog sker der et vist frafald fra 4. til 6. klasse således at dækningsgraden er mindre i FFO2 end i FFO1.

I Værløse er der FFO3 på Hareskov Skole og på Lille Værløse Skole. Disse to FFO3'er skal dække alle fire skoler i Værløse.

I Farum er der kun er FFO2 og FFO3 på Lyngholmskolen. Det resterende behov for denne aldersgruppe dækkes af de private klubtilbud Idrætten og Furesøgård.

For så vidt angår FFO1, så går en væsentlig andel af eleverne i Farum på private fritidshjem. Hovedparten af Solvangskolens elever går på de private fritidshjem Fuglsang og Idrætten, og ca. 60 af Stavnsholt skolens elever går på det private fritidshjem Solhøjgård.

Tabel 2 - indskrevne børn	2017			2018			2019		
	FFOI	FFOII	FFOIII	FFOI	FFOII	FFOIII	FFOI	FFOII	FFOIII
FFO Hareskov	307	214	132	309	218	137	320	226	142
FFO Lille Værløse	180	132	101	196	135	88	201	119	76
FFO Syvstjerne	301	197		306	196		296	191	
FFO Søndersø	383	281		370	275		345	263	
FFO Stavnsholt	183			190			179		
FFO Solvang	104			105			94		
FFO Lyngholm	297	116	58	273	96	51	260	83	49
Kommunale i alt	1.755	940	291	1.749	920	276	1.695	882	267
Solhøjgård	59			58			60		
Fuglsang	100			100			101		
Idrætten	100	212	50	100	212	50	101	209	47
Furesøgård		257	61		271	86		283	80
Private fritidstilbud	259	469	111	258	483	136	262	492	127
Total	2.014	1.409	402	2.007	1.403	412	1.957	1.374	394
Kometen	175			173			168		
Befolkningstal	6-9 år	10-12 år	13-15 år	6-9 år	10-12 år	13-15 år	6-9 år	10-12 år	13-15 år
Antal pr. 1. januar	2.256	1.727	1.658	2.304	1.757	1.675	2.282	1.722	1.707
Dækningsgrad:	97%	82%	24%	95%	80%	25%	93%	80%	23%

Tabel 1. FFO1 (0.-3. kl.), FFO2 (4.-6. kl.) og FFO3 (7.-9. kl.)

Nedenstående tabel viser dækningsgraden i henholdsvis Værløse og Farum:

Tabel 3:	2017			2018			2019		
	FFOI	FFOII	FFOIII	FFOI	FFOII	FFOIII	FFOI	FFOII	FFOIII
Dækningsgrader Farum og Værløse									
Indskrevne - Farum	1.018	585	169	999	579	187	963	575	176
Indskrevne - Værløse	1.171	824	233	1.181	824	225	1.162	799	218
	6-9 år	10-12 år	13-15 år	6-9 år	10-12 år	13-15 år	6-9 år	10-12 år	13-15 år
Bosiddene 1. januar - Farum	1.074	838	818	1.109	850	820	1.062	814	835
Bosiddene 1. januar - Værløse	1.183	890	840	1.196	907	855	1.220	908	872
Dækningsgrad - Farum	95%	70%	21%	90%	68%	23%	91%	71%	21%
Dækningsgrad - Værløse	99%	93%	28%	99%	91%	26%	95%	88%	25%

Dækningsgraden må som udgangspunkt forventes at være tæt på 100 % for elever i 0. til 3. klasse (FFO1), men da opgørelsen kun dækker elever på folkeskolerne i Furesø Kommune og Marie Kruses Skole, så vil der være en række elever, der ikke bliver talt med – f.eks. elever i visse specialtilbud og på andre privatskoler end Marie Kruses Skole. Omvendt vil elever fra andre kommuner, der er indskrevet på en folkeskole i Furesø, blive talt med.

Forskellen mellem Farum og Værløse kan for så vidt angår FFO1 forklares ud fra ovenstående, da langt flere elever fra Farum end fra Værløse går i specialtilbud og privatskole, og derudover er der en stor søgning fra andre kommuner til f.eks. Hareskov Skole.

Forskellen i dækningsgrad mellem Farum og Værløse på FFO2-området er dog så stor, at ovenstående kun er en del af forklaringen.

Det er forvaltningens vurdering, at der primært er to årsager til forskellen, og det er vanskeligt at vurdere, hvilken af de to forklaringer, der har størst betydning.

For det første ser det ud til, at det er mere oplagt at gå i FFO2, når tilbuddet ligger på skolen. Man skal ikke bevæge sig væk fra skolen og bliver måske dermed mindre ”fristet” til at smutte hjem til en kammerat i stedet. Derudover ligger FFO2 som en direkte forlængelse af FFO1 – der skal ikke tages stilling til et nyt tilbud, det er en direkte forlængelse af det gamle.

For det andet må man antage, at der kan være en socioøkonomisk forskel mellem Værløse og Farum, hvor det i Farum er mere oplagt at melde barnet ud, hvis tilbuddet ikke bliver brugt ret meget, mens det i Værløse i gennemsnit betyder mindre for familiens økonomi, at barnet fortsat har FFO’en i baghånden.

Det skal bemærkes, at det i særlig grad er Hareskov FFO, der trækker dækningsgraden på FFO2 og FFO3 i Værløse op.

Tabel 4	2017			2018			2019		
	FFOI	FFOII	FFOIII	FFOI	FFOII	FFOIII	FFOI	FFOII	FFOIII
Dækningsgrad Hareskov FFO									
Indskrevne Hareskov	307	214	132	309	218	137	320	226	142
Indskrevne Øvrige Værløse	864	610	101	872	606	88	842	573	76
	6-9 år	10-12 år	13-15 år	6-9 år	10-12 år	13-15 år	6-9 år	10-12 år	13-15 år
Bosiddene 1. januar - Hareskov	269	190	185	273	206	189	274	200	204
Bosiddene 1. januar - Øvrige Værløse	914	700	655	923	701	666	946	708	668
Dækningsgrad - hareskov	114%	113%	71%	113%	106%	72%	117%	113%	70%
Dækningsgrad - Øvrige Værløse	95%	87%	15%	95%	86%	13%	89%	81%	11%

Der er stadig en større dækningsgrad for FFO2 i det øvrige Værløse i forhold til Farum, men forskellen er mindre, og på FFO3-området er dækningsgraden i det øvrige Værløse langt mindre, end den er i Farum.

Dækningsgraderne sammenlignet med andre kommuner

VIVE (Det Nationale Forsknings- og Analysecenter for Velfærd) udgiver ECO-nøgletallene, hvor nøgletal fra de enkelte kommuner stilles op i forhold til en række sammenligningskommuner, i forhold til regionen og i forhold til hele landet.

Tabel 5: Dækningsgrader				
	Furesø Kommune	Smnl. gruppen	Region Hovedst.	Hele landet
Indskrevne 6-9 årige pr. 100 6-9 årige				
SFO	79,9	75,3	80,4	76,5
Fritidshjem	10,3	8,6	4,5	2,1
Fritids-, junior- og ungdomsklub	1,8	2,4	2,4	1,0
Indskrevne i alt pr. 100 6-9 årige	92,1	86,3	87,3	79,6
Indskrevne 10-13 årige pr. 100 10-13 årige				
SFO	41,1	12,0	16,5	13,4
Fritidshjem	0,0	0,1	0,1	0,1
Fritids-, junior- og ungdomsklub	23,6	36,3	32,6	12,1
Indskrevne i alt pr. 100 10-13 årige	64,7	48,4	49,2	25,7

Sammenligningskommunerne er udvalgt, så de på en række parametre i forhold til demografi og socioøkonomi ligner Furesø Kommune.

Dækningsgraden er målt i en bestemt uge af oktober, og tallene er derfor ikke helt sammenlignelige med tabel 2.

Det skal yderligere bemærkes, at tabellen for FFO2 er opgjort pr. 10-13 årig, mens tabel 2 er opgjort pr. 10-12 årig. Det betyder, at de angivne dækningsgrader er mindre end i tabel 2.

Konklusionen på tabel 5 er, at der generelt er høje dækningsgrader i Furesø Kommune, hvilket alt andet lige betyder, at udgifterne til området vil være højere end for andre kommuner.

Særligt på FFO2-området er dækningsgraden markant højere i Furesø Kommune end i både sammenligningskommunerne, regionen og landet.

Hvis Furesø Kommune havde en dækningsgrad som i regionen eller i sammenligningskommunerne ville udgiftsniveauet anslået være 3 mio. kr. lavere, end det er nu.

Personalenormering

Nedenstående tabel angiver det gennemsnitlige antal indskrevne børn pr. fuldtidsstilling i det, der i Furesø Kommune svarer til FFO1 og FFO2:

Tabel 6: Personalenormering kommunal FFO				
	Furesø Kommune	Smnl. gruppen	Region Hovedst.	Hele landet
Antal indskrevne 5-13 årige børn pr. fuldtidsbeskæftiget med pædagogiske arbejdsopgaver	14,9	13,7	13,7	14,8

Som det fremgår af tabel 6, er personalenormeringen lidt lavere i Furesø end i sammenligningskommunerne og regionen, hvilket ikke nødvendigvis er udtryk for, at der er færre voksne pr. faktisk fremmødt barn i Furesø end i de øvrige kommuner.

Personalenormeringen i FFO2 er væsentligt lavere end i FFO1 (se tabel 10). Det skyldes dels at børnene er mere selvhjulpne, og derudover skyldes det, at der er taget højde for, at det faktiske fremmøde i gennemsnit er lavere i FFO2 end i FFO1.

En høj dækningsgrad i FFO2 vil derfor alt andet lige betyde, at personalenormeringen i gennemsnit bliver lavere.

Finansiering af FFO'er samt fritids- og klubtilbud

Overordnet set drives de kommunale FFO'er, de private fritidshjem og klubber og Kometen på Marie Kruses Skole for kommunale midler og forældrebetaling. Styreformen er forskellig, men pengene kommer i sidste ende samme sted fra.

Tabel 7: Finansiering	FFO	Privat	Kometen
Forældrebetaling	x	x	x
Skolernes ressourcefordeling	x		
Kommunalt tilskud		x	(x)
Statstilskud			x
Kommunale bygninger	x	x	
Bygningstilskud		x	(x)

Statstilskuddet til skolefritidsordninger på private grundskoler opkræves efterfølgende i elevernes hjemkommuner.

Bygningstilskuddet til de private fritidshjem og klubber er fastsat, så det samlet set dækker den husleje, som tilbuddene betaler til Furesø Kommune. Huslejen - og dermed bygningstilskuddet - er fastsat til markedslejen.

Kommunalt tilskud – herunder bygningstilskud – til Kometen er ikke lovpligtigt og er derfor sat i parentes. Der pågår forhandlinger om en eventuel forlængelse af det kommunale tilskud til Kometen fra 1. august 2021, hvor den nuværende aftale udløber.

Samlede udgifter til fritidsområdet – kommunale og private

Tabel 8 angiver de samlede udgifter til kommunale og private fritidstilbud:

Tabel 8: Samlede udgifter (1.000 kr.)	2020
Private fritidstilbud	11.981
Kommunale tilbud	57.148
Kometen (Marie Kruses Skole)	2.423
I alt	71.552

Hertil kommer statsbidraget til elever i SFO-ordninger på privatskoler på i alt 2,2 mio. kr. Denne udgift er uden for kommunal indflydelse.

Hertil kommer udgifter til husleje og bygningsvedligehold/drift. Det bemærkes i den forbindelse, at alene den kommunale udgift til huslejen til de private FFO tilbud i Farum årligt udgør 2,9 mio. kr. - hvortil kommer udgifter til bygningsvedligehold.

Drift af kommunale FFO'er

Når man ser på driften af de kommunale FFO'er, så er der to væsentlige tal: Bruttodriftsudgiften pr. barn og marginalbeløbet pr. barn – dvs. det beløb det koster at indskrive et ekstra barn i en FFO.

Bruttodrifudsudgiften er ikke et interessant beløb for den enkelte skole. Bruttodrifudsudgiften er et teknisk beløb, som opregner alle de udgifter, der direkte eller indirekte relaterer sig til driften af FFO'erne – løn, materialer, barsel, rengøring, forvaltningsadministration, forsikringer, skatter, afgifter, andel af Skolelandbrugets udgifter mv.

Tabel 9: Bruttodrifudsudgifter pr. barn/ung	2020
FFO1	32.304 kr.
FFO2	15.636 kr.
FFO3	11.568 kr.

Bruttodrifudsudgiften bruges til at beregne de private tilbuds tilskud samt Kometens tilskud – skolerne tildeles i stedet et marginalbeløb, som er mindre end bruttodrifudsudgiften.

Når der er denne forskel i tildelingsmodellerne til de kommunale og private tilskud, så skyldes det, at de kommunale tilbud får tildelt ressourcer til ledelse, administration, rengøring, barselpulje, energi, afgifter mv. på anden vis, og dermed får de kommunale tilbud kun det beløb, der følger af det ekstra barn.

I de private tilbud indgår de nævnte udgifter fordelt ud på hvert enkelt barn, da de indgår i bruttodrifudsudgiften

I tabel 10 er dels opgjort de beløb, som skolerne får tildelt pr. barn i henholdsvis FFO1, 2 og 3, og dels nettoudgiften for kommunen, når forældrebetalingen er trukket fra.

Tabel 10: Marginalbeløb pr. barn	Løn	Drift	Forældrebetaling	Marginalbeløb netto
Almenelev i FFO1	21.526	2.197	-17.916	5.807
Almenelev i FFO2	8.276	1.697	-6.288	3.685
Almenelev i FFO3	1.593 *	259 **	-3.876	-2.024
* FFO3'erne får grundbeløb til løn på:		477.942		
** FFO3'erne får grundbeløb til drift på:		43.505		

Det ser underligt ud, at kommunen tjener penge på, at der kommer en ekstra tilmeldt i FFO3, men det skyldes, at der til FFO3'erne gives et grundbeløb. Når forældrebetalingen er større end marginalbeløbet, så forbedrer det den samlede økonomi, jo flere der er til at bidrage til grundbeløbet. Omvendt forværrer det økonomien, hvis der forsvinder børn/unge fra FFO3'erne.

Der er i ovenstående tabel ikke medregnet udgifter til søskenderabat og økonomisk friplads.

Drift- og administrationstilskud til private fritidstilbud

Tilskuddet til de private fritidshjem og klubber tager som nævnt udgangspunkt i bruttodrifudsudgifterne for de alderssvarende kommunale tilbud.

Driftstilskuddet svarer til nettodrifudsudgifterne - dvs. bruttodrifudsudgifterne minus forældrebetalingen. Dertil kommer et administrationstilskud på 2.1 % af bruttodrifudsudgifterne.

Tabel 11 angiver dels drifts- og administrationstilskuddet til de private tilbud og dels nettoudgiften for kommunen:

Tabel 11: Tilskud private	Driftstilskud	Administrationstilskud	Drift+adm. tilskud	Bygnings-tilskud	Drift+adm. tilskud ex. 5 % moms
FFO 1	14.388	684	15.072	Husleje-afhængigt	14.318
FFO 2	9.348	324	9.672		9.188
FFO 3	7.692	240	7.932		7.535

Kommunen har lov til at fratække tilskudsmoms på 5 %, hvilket gennemsnitligt er den del af tilskuddet, der anvendes til momsbelagte udgifter.

Bygningstilskud til private fritidstilbud

Ud over drifts- og administrationstilskud får de private fritidstilbud et bygningstilskud, som svarer til den husleje, de betaler til Furesø Kommune for leje af de kommunale bygninger, som de holder til i.

Den årlige husleje er følgende:

Tabel 12: Årlig husleje	2020
Fuglsang	470.684
Solhøjgård	234.941
Furesøgård, FFO 2 (FK)	1.201.293
Furesøgård, FFO 3 (UK)	
Idrætten, FFO 1 (FH)	1.174.700
Idrætten, FFO 2 (FK)	
Idrætten, FFO 3 (UK)	

De samlede udgifter til de fire private fritids- og klubtilbud samt til Kometen (det kommunale tilskud) bliver dermed følgende:

Tabel 13: Samlede udgifter	Budget 2020	Heraf bygnings-tilskud:	Udgifter ekskl. bygningstilskud
Idrætten	5.369	1.077	4.292
Furesøgaard, fritidsklub	5.719	1.132	4.586
Fuglsang	2.413	458	1.955
Solhøjgård	1.376	229	1.147
I alt	14.877	2.896	11.981
Kometen:	2.423		

Kommunens udgift til bygningstilskud er lidt mindre end huslejen, da kommunen kan fratække tilskudsmoms fra bygningstilskuddet.

Hvis man alene kigger på tilbuddene for de yngste elever, så ligger alle kommunale FFO1'er fysisk på skolerne og for de fleste skolars vedkommende helt eller delvis i lokaler, der ligeledes anvendes til undervisning.

De tre private FFO1'er ligger i selvstændige bygninger et stykke væk fra skolerne, og det betyder, at muligheden for at anvende bygningerne i skoletiden er mindre oplagt.

Når bygningerne anvendes forholdsvis få timer om dagen, så vil driftsomkostningerne pr. brugstime alt andet lige være højere end i bygninger, der anvendes hele dagen.

Vedligeholdelse af bygningerne påhviler udlejer - dvs. Furesø Kommune, da alle private tilbud bor til leje i kommunale bygninger.

Forvaltningen er ved at undersøge hvorledes udgifterne til udvendig vedligehold har været gennem de seneste år.

Alt andet lige vil bygningsudgiften pr. barn være større, når børnene er fordelt på flere matrikler, end hvis de var under tag af en folkeskole.

Konsekvenser af forskelle på modeller til kommunale og private

Tabel 14 og 15 angiver børns/unges valg af FFO2 og FFO3 i Farum fra 2017 til 2019 samt de økonomiske konsekvenser af de ændrede valg (tallene er angivet som gennemsnit for hele året):

Tabel 14: Valg af FFO2 i Farum	2017	2018	2019	Ændring 17 til 19	Ændring kroner
Lyngholm FFO2 (Regnbuen)	116	96	83	-33	-121.605
Idrætten	212	212	209	-3	-27.564
Furesøgård	257	271	283	26	238.888
I alt	585	579	575	-10	89.719

Tabel 15: Valg af FFO3 i Farum	2017	2018	2019	Ændring 17 til 19	Ændring kroner
Lyngholm FFO3 (Regnbuen)	58	51	49	-9	18.216
Idrætten	50	50	47	-3	-22.605
Furesøgård	61	86	80	19	143.165
I alt	169	187	176	7	138.776
Samlet ændring FFO2 og FFO3	754	766	751	-3	228.495

Når det i tabel 15 koster penge, at antallet af indmeldte i Lyngholm FFO falder, så skyldes det som nævnt under tabel 10, at der er et grundbeløb til FFO3'erne, og forældrebetalingen er højere end det beløb, er udløses pr. ung.

Som det fremgår af tabellerne, så er det samlede antal børn/unge i FFO2 og FFO3 i Farum faldet med 3 fra 2017 til 2019, men den kommunale udgift er steget med næsten 230.000 kr. (i 2020-niveau).

Forklaringen på dette er, at der fra 2017 til 2019 er sket et relativt stort fald i antallet af børn/unge i den kommunale Lyngholm FFO (Regnbuen) samtidig med, at der er sket en stigning i antallet af børn/unge på Furesøgård.

Lyngholm FFO får et marginalbeløb pr. barn/ung (der er allerede afregnet for ledelse, administration, rengøring mv., så disse udgifter indgå ikke i beløbet), mens de to private tilbud Idrætten og Furesøgård får et beløb svarende til de gennemsnitlige kommunale nettodriftsudgifter (hvor udgifter til ledelse, administration, rengøring mv. indgår). Det betyder, at sidst ankomne barn/ung i et privat tilbud alt andet lige udløser flere ressourcer end det sidst ankomne barn i et kommunalt tilbud.

Forskellen fremgår af tabel 16:

Tabel 16: Marginalbeløb pr. barn	Forskel marginaudgift privat - kommunal
Almenelev i FFO1	8.511
Almenelev i FFO2	5.503
Almenelev i FFO3	9.559

Ovenstående har den konsekvens, at så længe den fysiske kapacitet er til stede i de kommunale tilbud, så vil det være billigere at indskrive et ekstra barn i et kommunalt tilbud end i et privat.

Alternative organisationsformer for tilbuddene til de ældste elever

For de yngste elever (0. til 3. klasse) ligner tilbuddene hinanden på tværs af kommunerne.

Når man kommer til de ældre klassetrin, så er der en større varians mellem kommunerne, og der kan peges på i hvert fald tre mulige alternativer til den nuværende organisationsform i Furesø Kommune:

- Tilbuddene til de ældste elever (f.eks. FFO3) kan samles på færre matrikler, da elever i denne aldersgruppe sagtens kan transportere sig selv
- Overgangen fra FFO2 til FFO3 kan flyttes fra 7. til 6. klasse
- Tilbuddet til de ældste elever organiseres som et cafétilbud under ungdomsskolen, hvor det pædagogiske indhold i tilbuddet er Ungdomsskolens aktiviteter

Alt efter hvordan tilbuddene organiseres kan omkostningerne reduceres mere eller mindre.

1.13 - Takster

Følgende tabel angiver taksterne i Furesø samt udvalgte kommuner omkring Furesø:

Tabel 17: Takster	6-9 årige		10-13 årige	
	2019	2020	2019	2020
Ballerup Kommune	1.223	1.300	414	381
Gentofte Kommune	1.681	1.724	937	956
Gladsaxe Kommune	1.580	1.616	105	107
Herlev Kommune	1.686	1.730	471	483
Lyngby-Taarbæk Kommune	1.841	1.888	748	767
Furesø Kommune	1.455	1.493	511	524
Allerød Kommune	1.435	1.443	227	233
Rudersdal Kommune	1.590	1.632	1.123	1.150
Egedal Kommune	1.829	1.875	280	288
Gennemsnit ex. Furesø:	1.608	1.651	538	546

Furesø Kommune ligger fortsat under gennemsnittet for både FFO1 og FFO2, og derfor vil det være muligt at øge taksterne uden at komme over gennemsnittet.

I tabel 18 og 19 er det beregnet, hvad henholdsvis en takststigning på 100 kr. og en takststigning til gennemsnittet vil indbringe af ekstra indtægter:

Tabel 18: FFO 1 1.000 kr.	+ 100 kr. pr. md.	+ 158 kr. pr. md., så lig med gennemsnit af nabokommuner
Øget indtægt kommunale	1.994	3.151
Færre udgifter private	280	442
Øgede udgifter fripl.+søsk.rabat (34,51 % af takst)	-785	-1.240
Nettoindtægt:	1.489	2.353
Tabel 19: FFO 2 1.000 kr.	+ 50 kr. pr. md.	+ 22 kr. pr. md., så lig med gennemsnit af nabokommuner
Øget indtægt kommunale	535	235
Færre udgifter private	243	107
Øgede udgifter fripl.+søsk.rabat (34,51 % af takst)	-268	-118
Nettoindtægt:	510	224

Det er ikke så enkelt at lave en tilsvarende sammenligning af FFO3-taksterne, da fritidstilbud for denne aldersgruppe organiseres meget forskelligt i de enkelte kommuner. Derudover er Furesø-taksten umiddelbart høj sammenlignet med andre kommuner.

Som det fremgår af tabellerne vil der være øgede udgifter til økonomiske fripladser og søskenderabat, hvis taksterne bliver forhøjet. Det vil dog omvendt betyde, at for en række familier vil takststigningerne ikke få fuld effekt.

Der er et meget stort antal kombinationsmuligheder, og det vil række for vidt at beregne alle, men følgende er eksempler på konkrete virkninger af takststigningerne for tre typer af familier og ud fra følgende to scenarier:

	FFOI	FFOII
Nu, pr. md.	1.493	524
Scenarie 1, +100/+50	1.593	574
Scenarie 2, +158/+22	1.651	546

Eksempel 1:			
1 barn i FFOI, 1 barn i FFOII			
Fuld friplads (vil typisk være en enlig forælder)			
Ingen ændring når fuld friplads			
	Nu	Scenarie 1	Scenarie 2
Forældrebetaling	2.017	2.167	2.197
Økonomisk friplads	-2.017	-2.167	-2.197
Søskendetilskud	0	0	0
I alt	0	0	0
Stiging i fht. nu		0	0

Eksempel 2:			
1 barn i FFOI, 1 barn i FFOII			
Ingen friplads			
	Nu	Scenarie 1	Scenarie 2
Forældrebetaling	2.017	2.167	2.197
Økonomisk friplads	0	0	0
Søskendetilskud	-262	-287	-273
I alt	1.755	1.880	1.924
Stiging i fht. nu		125	169

Eksempel 3:			
1 barn i FFOI, 1 barn i FFOII			
50 % friplads			
	Nu	Scenarie 1	Scenarie 2
Forældrebetaling	2.017	2.167	2.197
Økonomisk friplads	-1.009	-1.084	-1.099
Søskendetilskud	-131	-144	-137
I alt	878	940	962
Stiging i fht. nu		63	85

Søskenderabat betyder, at der betales fuld pris for det dyreste barn og 50 % for de øvrige børn.

Den økonomiske fripladsskala går fra 100 % friplads ved en samlet indtægt på under 181.501 kr. i den bolig, hvor barnet bor, og 0 % ved en samlet indtægt på over 563.800 kr.

Fripladsskalaens indtægtsgrænser forhøjes med 63.506 kr., når den forælder, der har retten til pladsen, er enlig forsøger. Derudover forhøjes grænsen med 7.000 kr. pr. hjemmeboende barn under 18 år ud over det første.

Særlige forhold omkring Solvangskolen

Elever i 0. til 3. klasse på Solvangskolen er fordelt på tre fritidstilbud – den kommunale FFO1 på Solvangskolen og de to private fritidshjem Fuglsang og Idrætten.

Fuglsang og Idrætten er hver normeret til 100 børn, og disse pladser bliver altid besat.

I gennemsnit vil der normalt være lidt over 300 børn i indskolingen på Solvangskolen, og derfor har der normalt også været ca. 100 børn i Solvang FFO.

Der har dog været et lidt faldende børnetal det sidste år, og i skoleåret 2020/21 er der kun børn til to børnehaveklasser på Solvangskolen. Befolkningsprognosen viser dog, at det kun er et enkelt år, og fra 2021 vil der igen være børn til 3 børnehaveklasser.

Udviklingen i børnetallet forventes at se således ud (alle tal pr. september i året):

Tabel 20: Valg af FFO1 for eleverne fra Solvangskolen	2017	2018	2019	2020
Solvang FFO1	101	102	83	68
Fuglsang	99	99	102	100
Idrætten	100	100	100	100
I alt	300	301	285	268

Ved den sidste opgørelse fra december 2019 af de socioøkonomiske kriterier i de enkelte fritidstilbud var fordelingen således mellem de tre FFO1-tilbud:

Tabel 21: Socioøkonomiske kriterier dec. 2019 - indekseret	0 kriterier opfyldt	3+ kriterier opfyldt
Solvang FFO1	73	217
Fuglsang	117	22
Idrætten	120	22
<i>Hele Solvangskolen</i>	<i>102</i>	<i>68</i>

Tallene er indekseret således, at gennemsnittet for hele Furesø Kommune er sat til 100. Tabellen viser dermed, at der er en meget skæv socioøkonomisk fordeling mellem de tre tilbud, hvor de ressourcestærke familier søger mod Idrætten og Fuglsang, mens de mindre ressourcestærke familier forbliver på Solvang FFO.

Dette har flere konsekvenser:

- Vi ved fra mange opgørelser at søgningen til et tilbud (dagtilbud, skole eller FFO/fritidshjem/fritidsklub) er ligefrem proportionalt med andelen af ressourcestærke familier, og hver gang der er en ledig plads på Idrætten eller Fuglsang flytter der et barn dertil fra Solvang FFO
- Det efterlader ikke sjældent børn "alene" tilbage i Solvang FFO uden klassekammerater af samme køn, hvilket ofte udløser ønske om dispensation til at overstige normeringen på Idrætten eller Fuglsang
- Lavt børnetal giver lav personalenormering, hvilket gør det vanskeligere at drive et attraktivt fritidstilbud og dertil kommer, at Solvangskolens FFO gennem flere år har trængt til en grundig renovering
- Et lavt børnetal betyder også, at der bliver en dårlig udnyttelse af den kommunale kapacitet, hvor det sidste barn alt andet lige koster mindre, end det sidste barn gør i et privat tilbud.

Der er igangsat en ombygning af Solvang FFO, der dels skal gøre tilbuddet mere tidssvarende og dels sikre, at der også fremover er plads til de op til 136 børn, der vil svare til Solvang FFO's andel af indskolingseleverne, hvis alle 12 klasser i indskolingen er fyldt op.